

LNV-directeur-generaal Ate Oostra wil meer armslag voor groene onderwijsinstellingen

‘Kenniss bruikbaar voor scholen en

Het groene onderwijs staat weer volop in de beleidsaandacht van het Ministerie van LNV. Volgens directeur-generaal Ate Oostra maakt zijn ministerie zich voor de scholen sterk voor een betere positie in onderwijsland en een loketfunctie in de regio. Ook de aansturing vanuit het departement wordt steviger.

‘**H**ongkong-China’ heeft voor hem een dubbele betekenis. Voordat Ate Oostra in april 2001 benoemd werd tot directeur-generaal bij het Ministerie van LNV was hij ambassadeur in China. Zijn laatste post van zijn loopbaan bij Buitenlandse Zaken waar hij 30 jaar werkte. “Een geweldige tijd, maar ik was aan een verandering toe.” Oostra kreeg bij LNV buitenland, visserij en het kennisbeleid in zijn portefeuille. “Verweggistan en grondgebonden zaken,” zoals hij het zelf typeert, “een alleraardigste combinatie.” En net bij zijn aantreden speelde de discussie over de positie van het groene onderwijs onder LNV die uit-

eindelijk resulteerde in de ‘China-Hongkong’-conferentie. Minister Brinkhorst had uitgesproken ambities ten aanzien van de inhoud van groene opleidingen maar vroeg zich sterk af of die opleidingen daarvoor per se onder LNV moesten blijven. Ongeveer iedereen had het gevoel dat het groene onderwijs nu echt naar OCW zou gaan. “Dat idee overheerste ook hier”, erkent Oostra. “We dachten: wat kunnen we nog doen voor het groene onderwijs voordat het door OCW wordt overgenomen?” Hoewel de nog maar net aangetreden Oostra de discussie op initiatief van Brinkhorst “verfrissend” vond, zag hij het na een paar maanden toch anders. “Het groene onderwijs zou er niet

beter van worden door naar OCW te verhuizen, was mijn overtuiging.” Die mening werd door de bestuursraad – zijn twee collega-dg’s en de secretaris-generaal – van het departement overgenomen.

Wirtschaften

Volgens Oostra waren met name de kleinschaligheid, de doorstromingsstructuur en de relatie met het bedrijfsleven doorslaggevende redenen om de positionering van het groene onderwijs onder LNV niet aan te tasten. “Kleinschaligheid heeft zijn nadelen, maar kent ook vele voordelen. De wijze waarop het groene

maken bedrijven'

▲ **Directeur-generaal (LNV) Ate Oostra: "De waardevolle kenmerken van dit onderwijs behouden en de verschillen die disfunctioneel zijn weghalen"**

onderwijs georganiseerd is, biedt allerlei mogelijkheden die het OCW-onderwijs niet heeft en die volgens mij ook niet zal krijgen. Ik denk dan aan de doorstroming binnen de onderwijskolom. En dan heb je de structurele contacten met het bedrijfsleven. Dat alles bij elkaar maakt het een stuk overzichtelijker."

OCW heeft die voordelen volgens topambtenaar Oostra ook gaandeweg gewaardeerd. "Laat dat groene onderwijs maar een beetje *wirtschaften*, is de opvatting nu daar. Dat is boeiend. Zowel LNV als OCW kunnen er veel van leren."

Inmiddels is duidelijk dat minister Veerman sterk hecht aan zijn groene onderwijs. En dus aan de verantwoordelijkheid voor het stelsel. "Zonder daar overigens krampachtig in te zijn", benadrukt Oostra. "Scholen moeten uiteindelijk doen waar ze denken het meeste baat bij te hebben. Als ze denken beter af te zijn onder OCW, moeten ze daar vooral naar toe gaan. Wij zijn daar neutraal over. Wel is het natuurlijk zo dat LNV de groene onderwijsinstellingen het gevoel wil geven dat ze in het huidige bestel goed vooruit kunnen. Dat ze onder LNV levensvatbaar zijn en tot bloei komen."

Meer armslag

Daarvoor zal er beslist het een en ander moeten veranderen, geeft direc-

teur-generaal Oostra toe. Een injectie om het groene onderwijs inhoudelijk te vernieuwen bijvoorbeeld. "Na de China-Hongkong-conferentie hadden we niet de financiële ruimte om iets te doen met uit de discussie voortvloeiende ambities. Dat was heel vervelend. Gelukkig zijn de tijden nu weer wat beter geworden en heeft de minister in de onlangs verschenen kaderbrief een nieuwe regeling gepubliceerd." Ook de gelijke behandeling van groene scholen ten opzichte van het OCW-onderwijs staat daarvoor hoog op de agenda. "Soms kost het echt moeite, maar we doen beslist ons best om ervoor te zorgen dat onze scholen niet achterlopen. In financieel en in bestuurlijk opzicht. We werken daarvoor intensief samen met OCW. Het uitgangspunt daarbij is behoud van waardevolle kenmerken van dit onderwijs en het weghalen van de verschillen die disfunctioneel zijn om de samenwerking tussen het groene en overige onderwijs te bevorderen." En dan is daar de domein-problematiek. Groene onderwijsinstellingen worden soms beperkt in hun ontwikkelingsmogelijkheden door de grenzen van hun opleidingsdomein. "Wij vinden dat daar iets aan gedaan moet worden zodat onze scholen meer armslag krijgen", aldus Oostra. "Voor ons staat onderwijs in dienst van de innovatie in de sector. In economisch opzicht maar vergeet ook de maatschappelijke kant niet." Of het schot tussen het groene mbo en het overige

mbo daarvoor geheel moet verdwijnen, kan Oostra nog niet geheel overzien. "Het lijkt me op zich wenselijk maar ik ben nog onvoldoende ingevoerd om alle consequenties daarvan te overzien. Ik vind ook dat de aoc's maar eens hun knopen moeten tellen en zich hierover moeten uitspreken." Wat LNV in ieder geval wel snel in het overleg met OCW aan de orde zal stellen is de positie van het vmbo-groen. Die mag naar zijn mening beslist meer gewaardeerd worden. "Het aantal all-ochtone leerlingen is er weliswaar laag, maar daar tegenover kun je stellen dat dit onderwijs een zorgfunctie vervult die andere vmbo-scholen weer niet hebben. Via de aaibare kant in dit onderwijs komen heel wat leerlingen →

FOTO: PIETER BOETZKES

”We willen via studenten en stages de Wageningse kennis bij bedrijven en scholen brengen”

in een maatschappelijke functie.” Het vmbo-groen zou daarom volgens de topambtenaar gecompenseerd mogen worden met de theoretische leerweg. “Zodat we niet alleen de achterblijvers kunnen koesteren maar ook de voorlopers kunnen bedienen.”

Schipperen

Een ander aspect dat losstaat van OCW maar van groot belang wordt geacht is het praktijkleren. LNV hecht daar bijzonder veel waarde aan, benadrukt de directeur-generaal, en heeft gezien de ontstane situatie bij beide ipc's knopen doorgehakt. Dat groene onderwijsinstellingen op dat terrein zelf activiteiten organiseren met sponsoring van bedrijven is naar zijn mening beslist waardevol. Maar wildgroei als het daarbij gaat om het gebruik van dure voorzieningen acht hij ongewenst. “We hebben nu met IPC Groene Ruimte in Arnhem afgesproken dat die organisatie gaat verzelfstandigen. Maar we vinden dat de gemiddelde groene onderwijsinstelling haar praktijkonderwijs waarbij gebruik wordt gemaakt van dure voorzieningen daar moet concentreren. Dat zelfde geldt voor PTC+. Het is een gewaardeerde instelling die we – weliswaar in afgeslankte vorm – in de benen moeten houden. We zullen dus moeten schipperen tussen aan de ene kant de zelfstandigheid van de scholen – je moet initiatieven ook niet doodslaan – en het behoud van de voorzieningen van de ipc's. We willen daarvoor in samen-

spraak met de aoc's tot een arrangement komen.”

Kennis

Tenslotte de aansturing van het beleid vanuit het departement. Die heeft ook de volledige aandacht gekregen. De huidige directie Wetenschap en Kennisoverdracht (DWK) is daarvoor te klein, zo heeft de bestuursraad geconcludeerd. Een reorganisatie moet daarom in het najaar resulteren in een nieuwe directie Kennis door DWK te laten fuseren met het Expertisecentrum LNV te Ede. “Die nieuwe directie zal enerzijds gaan zorgen dat de financiële portefeuille zo goed mogelijk gericht wordt op het ontwikkelen en stimuleren van kennis en anderzijds dat relevante kennisvragen boven water komen en dat er gaandeweg ook meer controle komt op wat er gebeurt met de ontwikkelde kennis. Simpel gezegd, zorgen dat de vertaalslag naar onderwijs en bedrijfsleven wordt bevorderd.”

Voor dat laatste heeft LNV de ambitie om de functie van de groene onderwijsinstellingen te verbreden. In de wandelgangen spreekt men in dat verband van de 'loketfunctie' en het toverwoord is kenniscirculatie. Het gaat om het idee dat alle groene onderwijsinstellingen – van aoc's tot Wageningen UR – gebruik maken van hun onderlinge relatie om daarmee de door Wageningen ontwikkelde kennis bruikbaar te maken voor de scholen en, via studenten en stages, ook voor

het bedrijfsleven. Oostr: “Het idee is even aantrekkelijk als simpel. Er wordt veel geld gestoken in onderzoek. Heel zinvol, want de groene primaire, secundaire en tertiaire sector zijn nog steeds goed voor 10 procent van onze economie. En dat neemt niet af.” Kennis is volgens de directeur-generaal een van de belangrijkste factoren daarbij. Maar veel van die opgebouwde kennis komt niet bij de ondernemers terecht. “Als we nu toch via stages dat verband tussen onderwijs en bedrijfsleven hebben, wat zou er dan op tegen zijn om die kennis via deze jongelui toegankelijker te maken? Er zijn inmiddels al voorzichtige initiatieven op dit terrein, maar het moet nog wat groeien. In het najaar beginnen we er echt mee. Ons idee is dat alle groene onderwijsinstellingen voor de ontsluiting van die Wageningse kennis een gemeenschappelijke voorziening hebben in de vorm van Groen Kennisnet waarin ze de infrastructuur en de service gemeenschappelijk hebben.”

Pieter Boetzkes